

A Fővárosi Ítéltábla a Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (fél címe 2., ügyintéző ügyvéd: dr. Pálvölgyi Miklós) által képviselt dr. felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a dr. Nagy János ügyvéd (fél címe 1) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. május 3. napján kelt 35.P.20.500/2017/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az ítéletben meghatározott az „Offshore céghálót fontak az ... köré ... és ... emberei" című cikkből való törlésre vonatkozó rendelkezését mellőzi, és az alperes által a felperesnek fizetendő sérelemdíj összegét 250.000 (kétszázötvenezer) forintra leszállítja.

Egyebekben a per főtárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest és az alperest, hogy külön felhívásra fizessenek meg a Magyar Államnak személyenként 42.000-42.000 (negyvenkétezer-negyvenkétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Ezt meghaladóan a peres felek az első- és másodfokú költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes az ...hu Zrt. állandó jogi képviselője, mely társaság tulajdonosi körében korábban olyan változások történtek, amelyben offshore háttérű társaság is érintett volt. A gazdasági társaságban beállott tulajdonosi változásokat a felperes jegyeztette be a magyar cégbíróságon.

Az alperes által működtetett ...hu internetes sajtótermékben 2016. június 2-án jelent meg írás, amellyel kapcsolatosan a felperes helyreigazítási kérelmet terjesztett elő. A kérelemnek az alperes nem tett eleget, ezért a felperes pert indított. Ezen eljárásban a bíróság jogerős ítéletében annak közzétételére kötelezte az alperest helyreigazításként, hogy „Az oldalunkon 2016. június 2. napján megjelent »Offshore céghálót fontak az ... köré ... és ... emberei« című cikkünk valótlanul keltette azt a hamis látszatot, mintha felperes neve ügyvéd olyan személy lenne, aki adóelkerülő offshore ügyekben tevékeny és jártas. A valóság ezzel szemben az, hogy felperes neve ügyvéd csupán az ...et üzemeltető magyar gazdasági társaságot érintő magyar cégbírósági ügyintézésben vett részt."

Ezt követően a felperes a sajtó-helyreigazítással érintett közlések miatt jelen perben jóhírneve megsértésének megállapítása érdekében, az alperes elégtétel adására, a valótlan állításoknak a cikkből való törlésére és 500.0000 forint sérelemdíj megfizetésére történő kötelezése iránt terjesztett elő keresetet.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adva megállapította, hogy az alperes azzal, hogy az általa működtetetthu internetes sajtótermékben 2016. június hó 2. napján megjelent „Offshore céghálót fontak az ... köré ... és ... emberei” című cikkben azt a valós tény, hogy dr. felperes neve felperes azhu Zrt. tulajdonosi körében beállott változásokat - amelyben offshore cég is érintett volt - jegyeztette be a magyar cégbíróságon, abban a hamis színben tüntette fel, hogy adóelkerülő offshore ügyekkel kapcsolatos jogász munkát vállalt, továbbá azzal, hogy valótlanul állította, hogy dr. felperes neve felperes offshore specialista lenne, megsértette a felperes jóhírnevét.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül ahu internetes sajtótermékben fejezze ki a sajnálkozását a fenti jogsértés miatt és arra is, hogy a cikkből 15 napon belül törölje az „Ami még inkább mehökkentő: az adóelkerülő offshore ügyekkel kapcsolatos jogász munkát az a felperes neve ügyvéd vállalta bizalmasan, aki az egyik nagy leleplező portál, azhu felügyelő bizottságában is tevékenykedett. Ráadásul őt, az offshore specialistát delegálta a ... (...) a Nemzeti Választási Bizottságba” szövegrészt.

Kötelezte 500.000 forint sérelemdíj és 63.500 forint perköltség megfizetésére a felperes részére, továbbá arra, hogy az állami adóhatóság külön felhívására fizessen meg 36.000 forint eljárási illetéket.

A perben alkalmazandó jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:43. § (1) bekezdés d) pontját, 2:45. § (2) bekezdését és a Legfelsőbb Bíróságnak a sajtó-helyreigazítási eljárásban követendő, ám a személyiségi jogi perekben is alkalmazandó elveit rögzítő PK 12. számú állásfoglalást ismertette.

Nem vitás tényként rögzítette, hogy a felperes ügyvédként azhu Zrt. tulajdonosi körében beállott változásokat a magyar cégbíróságon bejegyeztette, és ezen tulajdonosi változásokban úgynevezett offshore háttérű cég is érintett volt. Nem értett egyet azzal az alperesi védekezéssel, hogy a felperes cégbejegyzési munkájával kapcsolatosan valótlan tényállítást nem tett, az offshore specialista kifejezés pusztán egy vélemény, ami nem sértő. Megállapítása szerint ugyanis a felperesnek a cégbejegyzéssel kapcsolatos ügyvédi tevékenysége nem tekinthető adóelkerülő offshore ügygel kapcsolatos jogász munkának. A cégbírói eljárás célja mindössze a bekövetkezett tulajdonosváltozásnak a cégnyilvántartásba való bejegyeztetése. Az ebben való felperesi közreműködést olyannak állítani, ami az offshore cégek alapításának az egyik elsődleges céljának - az adóelkerülésnek - a kiszolgálására, elősegítésére irányul, a való tények hamis színben való feltüntetése.

Az „offshore specialista” egy tényállítás, mely állítás valóságát az alperes nem bizonyította, e körben indítványt felhívás ellenére nem terjesztett elő.

A jogi minősítés tekintetében visszautalt a Fővárosi Ítéltáblának a felek között ezen cikk miatt folyamatban volt sajtó-helyreigazítási perben hozott ítéletében kifejtett indokokra.

A közlés sértő jellege körében azt állapította meg, hogy a felperes társadalmi megítélését azért is hátrányosan befolyásolja az „offshore specialista” közlés, mert a perbeli cikkben a felperes egyéb tisztségei is megemlítésre kerülnek, így azhu felügyelő bizottsági tagsága, valamint a Nemzeti Választási Bizottságbeli tagsága. Ezek olyan tisztségek, amelyek betöltőitől egyértelmű társadalmi elvárás, hogy úgynevezett adóelkerülő tevékenységet munkájukkal ne segítsék, támogassák.

A jóhírnév sértő megállapítás felperes által alkalmazni kért jogkövetkezményei tekintetében nem adott helyt annak az alperesi védekezésnek, amely szerint a helyreigazító közlemény közzétételével ismételt elégtétel adás nem szükséges. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a sajtó-helyreigazítási közlemény és elégtételadás két eltérő szankciója a jogsértésnek, az egyik korábbi alkalmazása nem zárja ki, hogy a bíróság egy másik perben az elégtételadást is előírja.

Az elsőfokú bíróság a jogsértés jellegére való tekintettel indokoltan találta, hogy a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés d) pontja alapján kötelezze az alperest a cikkből a felperesről szóló bekezdés törlésére, ugyanis amennyiben csak a felperes nevét kellene törölnie, a felperes személye a cikkben említett tisztségei folytán továbbra is felismerhető lenne. A sajtó-helyreigazítás célja, hogy az olvasó a sérelmezett közlés megjelenésétől számítva rövid időn belül a valóságot megismerje, míg a törlés célja, hogy a jogsértés megszűnjön.

A sérelemdíj körében az elsőfokú bíróság ismertette a Ptk. 2:51. § (1)-(3) bekezdéseit. Arra mutatott rá, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A jogsértés megvalósult, így a felperes alappal tartott igényt sérelemdíjra. Annak mértéke tekintetében azt emelte ki, hogy a cikk a felperes egyéb tisztségeinek felsorolásával az átlagolvasóban az a képzet alakult ki, hogy a nyilvánosan felvállalt tisztségei ellenére a felperes adóelkerülő tevékenységet segít ügyvédként, így a jogsértés a felperes esetében súlyosabb hátrányokkal jár. Minderre tekintettel a keresetnek helyt adva 500.000 forint összegű sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest.

A felperes által az ügyvédjével kötött megbízási szerződés alapján igényelt 200.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat az elvégzett ügyvédi munkára tekintettel eltúlzottnak tartotta, különös tekintettel arra, hogy a sajtó-helyreigazítási perben is jelenlegi ügyvédje képviselte. A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján azt mérsékelte, 50.000 forint + áfa összegben állapította meg és kötelezte az alperest annak megfizetésére a felperes részére.

A le nem rótt illeték megfizetésére is az alperest kötelezte az 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdésre figyelemmel.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte a másodfokú bíróságtól, hogy változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét akként, hogy a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el és kötelezze a perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését fenntartotta. Abból azt emelte ki, hogy a cikk alapvetően azhu hírportálról szól, arról, hogy az azt kiadó cégnek is volt offshore tulajdonosa, mellyel kapcsolatosan a jogászai munkát a felperes végezte. Kétségtelen tény, hogy az offshore cégekkel kapcsolatos ügyintézés, olyan jogi munkavégzés, amely speciális szakértelmet, az „átlagos” ügyvédi ismereteken túlmutató, egyéb ismeretek is feltételez. Egy offshore cég cégbíróági bejegyzése markánsan eltér egy hazai természetes, vagy jogi személy bejegyzésétől. A cégeljárásra vonatkozó jogszabályok speciális iratok benyújtását írják elő egy offshore cég tulajdonjogának bejegyzése iránti eljárásban. Ezen iratok elkészítése, beszerzése, ellenőrzése pedig a magyar jogon kívül egyéb külföldi jog ismeretét is szükségessé teszi.

Mindezekre tekintettel az alperes által a felperes vonatkozásában alkalmazott „offshore specialista” jelző nem lehet sértő jellegű, az inkább kiemeli a felperest a rendkívül nagyszámú magyar ügyvédi társadalom tagjai közül, de semmiképpen sem fűződnek a jelzőhöz olyan negatív előítéletek, amelyeket a felperes a keresetében taglal.

Hangsúlyozta, hogy a felperes a keresetét jóhírnév megsértése miatt terjesztette elő, azonban az

„offshore specialista” jelző alkalmazása a felperes vonatkozásában semmiképpen sem tekinthető a jóhírnév megsértésének megállapítására alkalmas tényállításnak, hiszen az nyilvánvalóan nem tényállítás, hanem véleménynyilvánítás. Utalt a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban kifejtettekre.

Ugyancsak hangsúlyosan hivatkozott arra, hogy a felperes által sérelmezett közlések a felperes társadalmi megítélését negatívan semmiképpen sem befolyásolják, így emiatt is alkalmatlanok a felperes személyiségi jogsérelmének megállapítására és a felperes által kért szankciók érvényesítésére.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A fellebbezésben foglaltakkal kapcsolatosan kiemelte, hogy a külföldi cég hazai nyilvántartásba történő bejegyzésére irányuló tevékenység nem minősíthető adóelkerülésre irányuló munkavégzésnek, különös tekintettel arra, hogy az adómegettakarítás a cég alapításának helyén realizálódik. Vitatta, hogy egy ilyen cégbejegyzésre irányuló tevékenység speciális tudást igényelne, figyelemmel arra, hogy az ehhez szükséges iratokat az ügyvéd a megbízótól kapja. Az offshore-specialista kifejezés értelmezésével kapcsolatosan visszautalt a sajtó-helyreigazítási perben hozott másodfokú döntésben kifejtett indokokra.

Az alperesi fellebbezés részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett a sérelmezett alperesi közlés körében tett elsőfokú bírósági megállapításokkal. A perbeli közlés jogi megítélése tárgyában a sajtó-helyreigazítási eljárásban kifejtetteket fenntartja. Azt emeli ki, hogy bár a cikk nagyobb része valóban a nevezett gazdasági társaság tulajdonosi hátterét tartja középpontjában a felperes tevékenységét mégis fontosnak tartja megemlíteni. Az e körben tett közlései azonban ezt a tevékenységet hamis színben tüntetik fel. Adóelkerülő offshore munkának a cégbejegyzés intézése nem tekinthető. Olyan egyedi, speciális tudást feltételező munkavégzést pedig az alperes nem tudott igazolni, amire tekintettel alappal nevezhetné a felperest offshore specialistának.

A közlés sértő jellege tekintetében azt emeli ki, hogy az offshore tevékenység társadalmi megítélése egyértelműen negatív. Egyetértett az elsőfokú bíróság okfejtésével abban is, hogy az ezen kifejezéssel illetett tevékenység szembeállítása a felperes egyéb, cikkben megemlített tisztségeivel kifejezetten hátrányos a felperes megítélése szempontjából. Helytállóan állapította meg tehát az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a felperes jóhírnevét megsértette.

Ugyancsak helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja alapján, az elégtétel nyújtására vonatkozó döntésével. A jogsértés felróhatóságtól független ezen szankcióját az okozott jogsérellemmel arányban állónak ítélte meg.

Nem tartotta azonban szükségesnek a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés d) pontjának alkalmazását, e körben a sérelmezett közlésnek a cikkből való eltávolítását. Ennek megítélése során figyelemmel kellett lenni arra, hogy a sajtószabadság és a szerkesztői szabadság minél zavartalanabb érvényesülése érdekében a bírói gyakorlat ezt a szankciót általában csak akkor tartja szükségesnek, ha a sérelem másként nem orvosolható. Jelen esetben - bár az elsőfokú bíróság által e körben kifejtett indokokat osztja - nem tekinthetett el a sajtó-helyreigazítási eljárásban hozott döntéstől. Amennyiben ugyanis az alperes az ítéleti rendelkezésnek megfelelően a helyreigazítást közzéteszi, úgy a sérelmezett közlés törlésével a helyreigazítás értelmét veszti. Ugyanakkor a helyreigazítás tartalmából a sérelmezett közlés megismerhetővé válik, így a törléssel a cikk nem veszíti el jogsértő jellegét. A helyreigazítást ugyanis mindaddig láttatnia kell az alperesnek, ameddig az eredeti cikk is olvasható.

A sérelemdíj összegszerűsége tekintetében részben ugyancsak alapos volt az alperes fellebbezése. Azt helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy e körben a felperes igénye jogalapjában megalapozott. A sérelemdíj mértékének meghatározásánál irányadó szempontok közül azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint a jogsértés súlyát nem megfelelően vette figyelembe. A sérelmesnek ítélt közlés nem kirívóan súlyos. A felperes ügyvédi tevékenységének megítélése körében önmagában nagyobb hátrányt nem okoz. A jogsértés miatt alkalmazott egyéb jogkövetkezmények a felperes esetében az okozott hátrány kiküszöbölésére alkalmasak, ezért a felperes által igényelt sérelemdíj összegét a másodfokú bíróság eltúlzottnak tartotta. A felperesnek a foglalkozásán kívüli egyéb tisztségeit is feltüntette az alperes, ezért a vele szemben fennálló magasabb társadalmi elvárások miatt indokoltnak tartotta a bírói gyakorlatban a minimális összeghez közelítő sérelemdíj alkalmazását, és azt 250.000 forintban határozta meg.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta, a törlésre vonatkozó rendelkezést mellőzte, a sérelemdíj összegét leszállította.

Az elsőfokú ítélet főtárgya tekintetében hozott jogerős döntés a perköltség viselésére is kihatott, ezért e körben is szükséges volt az ítélet megváltoztatása.

A felek pernyertességének arányát a másodfokú bíróság, mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásban 50-50%-osnak ítélte, ezért a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján úgy rendelkezett, hogy az eljárás során felmerült és az ügyvédi munkadíjból álló költségeiket a felek maguk viselik.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték megfizetéséről a fenti arányára is tekintettel, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2017. szeptember 20.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró